ОФИЦИАЛНА ЧАСТЬ

ОТЧЕТЪ

на Българското ентомологическо дружество за 1939 год.

По-главни моменти отъ живота на Дружеството презъ 1939 година сѫ:

1. Излѣзе отъ печатъ кн. 10 на Известия на Българското ентомологическо дружество, съ богато и разнообразно съдържание. Въ нея се отпечатиха и всички реферати и съобщения, които сѫ държани въ заседанията на Дружеството отъ 1934 до 1938 година, включително.

2. За полезна приложно-ентомологическа дейность на Българското ентомологично дружество, Министерството на земедѣлието отпусна помощь на Дружеството въ размѣръ на 15,000 лева. По този случай, Дружеството благодари на Министъръ Багряновъ за дадената помощь. — Дружеството получи помощь отъ 3,000 лв. и отъ Министерството на просвѣтата.

3. На конференцията на естествоиспитатѣ, която Българското природоизпитателно дружество свика въ началото на 1939 година, дружествени членове вземаха активно участие въ изнасяне програмата на конференцията. Д-ръ Ив. Бурешъ говори за живота на Василъ Т. Ковачевъ, П. Патевъ — за прелета на птицитѣ, Г. Козаровъ — начини за събиране и запазване на природонаученъ материалъ. Проектираха се научни филми, обяснения за които дадоха дружественитѣ членове: Андрея Коцевъ, Димитъръ Папазовъ и други.

4. Презъ 1939/1940 учебна година дружественията членъ Георги Козаровъ, асистентъ по зоология при Софийския университетъ, е изпратенъ на специализация въ Берлинъ.

5. Презъ 1939 година дружественията членъ Асенъ В. Лазаровъ е издържалъ съ успѣхъ докторски изпитъ въ Берлинъ, като е представилъ докторска работа: „Beitrag zur Biologie und Bekämfung der in Obstbauschedlichen Sacträger-Motten“. публикувана въ „Die Gartenbaumwinscuscaft“, Bd. 14, Heft 1, 1939. Berlin.

Освенъ това, презъ годината Дружеството е имало редовно своитѣ седмични събрания въ една отъ стаитѣ на Царския музей, кѫдето сѫ държани повече отъ 60 реферати и съобщения, които сѫ публикувани въ настоящата книжка на Известията на Българското ентомологическо дружество.

КАСА. Съгласно протоколно решение на общото събрание отъ 25 октомврий 1939 г., изтеглиха се 25,000 лева отъ Англо-

Чехословашка банка. Тази сума, заедно съ 15,000 лева, получени отъ Министерството на земедѣлието, или всичко 40,000 лева, се внесоха въ Пощенската спестовна каса, кждето влоговетѣ сж по-добре гарантирани отъ Държавата. Новата книжка отъ Пощенската спестовна каса носи серия В, № 099,389. А тая отъ Англо-Чехословашката банка № 0254.

Презъ годината сж направени разходи по отпечатване на кн. X отъ Известията на дружеството. Направенитѣ промѣни въ касата сж изложени въ баланса на стр. 240:

Членове на дружеството

Почетни членове:

1. Негово Величество Борисъ III — Царь на Българитѣ.
2. Негово Величество Царь Фердинандъ I.
3. Председателя на Руското ентомологическо дружество въ Ленинградъ Семеновъ Тянъ-Шански, Андрея Петровичъ. Василевски островъ, 8 Линия, № 39.
4. Rebel, Prof. D-r H. — Директоръ на Зоологическия отдѣлъ при Виенския музей. Wien, 1, Burgring 1. Naturhistorisches Staatsmuseum. — (Lepidopt.).
5. Кулагинъ, Н. М. — Професоръ по Ентомология въ Москва. Professor a. d. Moskauer Universität. Petrovsko-rasumovskoje. Moskwa.
6. Иоакимовъ, Дим. — Ентомологъ, София — ул. Раковска № 43 (Haemipt., Ent. aekonom.).
7. Obenberger, Prof. Jan. — Директоръ на Зоологическия отдѣлъ при Народния музей въ Прага (Чехословакия). Narodni Museum, Praha. — (Coleop.).
8. Komarek, Prof. D-r J. — Професоръ по Зоология, Директоръ на Държ. горски инстнтутъ, Praha, II., u. Karlova № 3, — Dipt., Entom. forest.
9. † Horvath, D-r Geza — Direktor d. Zoolog. Abteilung d. Ungarischen National-Museums. Budapest. — (Haemipt.). Починалъ на 8.IX.1937.
10. † Apfelbeck, Victor. — Direktor, Biološki medikoentomološki institut inspektorata Ministerstva Narodnog zdravija. Sarajewo. — (Coleopt.), Починалъ на 1. V. 1934.
11. † Мокржецки, Проф. Зигмундъ А. — Zaklad Ochrani Lasovi Entomologji. Skierniwice, Polska. Починалъ на 3.III.1936.

Дописни членове:

1. Junk, D-r Wilchelm. — Verlag und Buchhandlung. Den Haag, van Bleisswijkstraat, 87.
2. Zerny D-r Hans. — Директоръ, Naturchistorisches Staatsmuseums — Wien. Burgring 1. (Lepidopt).

Балансъ на Българското ентомологическо дружество за 1939 година.

ПРИХОДЪ			РАЗХОДЪ		
1	Наличность салдо	496	1	Печатане „Известия“ кн. X.	15,673
2	Наличность въ Англ.-Чехослов. банка . . .	131,819	2	Клишета за сжщитѣ	1,164
3	Лихви до 31. XII. 1938 год.	3,910	3	Хонораръ за сжщитѣ	2,780
4	Помощь отъ М-ството на просвѣтата . . .	3,000	4	Канцеларски (герб. марки и др.).	45
5	Лихви до 30. VI. 1939	3,780	5	Некрологъ за † А. Марковичъ	180
6	Помощь отъ М-ството на земедѣлието . . .	15,000	6	Разлепване на некролозитѣ	80
			7	Внесени въ Пощен. спест. каса	40,000
			8	Влогъ въ Англо-Чехосл. банка	98,009
			9	За уравнение	74
		158,005			158,005

Наново за 1940 година

1	Наличность салдо	74
2	Наличность въ Англо-Чехосл. банка	98,009
3	Наличность въ Пощ. спест. каса	40,000
		138,083

3. † Лучникъ, С. — Директоръ на Ставрополския на Кавказъ музей. Ставрополь-кавказкій. Починалъ на 2. II. 1936.

Действителни членове:

1. Аджаровъ, Д-ръ М. — Лѣкарь, с. Лъджене, Чепинско. — (Lepidopt., Collemb.).

2. Ангеловъ, Ангелъ — Агрономъ. Служба защита на растенията, София. — (Entom. aecon.).

3. Атанасовъ, Нено — Асистентъ при Царския природонаученъ музей, София. — (Hymenopt.).

4. Балевски, Ангелъ — Агрономъ, Институтъ за защита на растенията, София.

5. Бурешъ, Д-ръ Ив. — Директоръ на научнитѣ институти на Н. В. Царя, София, Двореца. — (Lepidopt., Fauna cavernicola, Vertebrata).

6. Бошковъ, Ст. — Пловдивъ, ул. Дизонъ № 5. — (Lepidopt.).

7. Веселиновъ, Георги — Учитель-естественикъ, II. м. гимназия, София. — (Mirm., Hymenopt.).

8. Вукасовичъ, Д-ръ П. — Централни хигиенически заводъ — Бѣлградъ, Шумадийска улица. — (Hymenopt. paras.).

9. Ганчевъ, Ив. — Учитель-естественикъ, Учителския институтъ, Дупница.

10. Георгиевъ, Ив. — Агрономъ, инспекторъ Министерството на земедѣлието, София. — (Entom. aecon.).

11. Градоевичъ, Проф. Михайло. — Професоръ по ентомология въ университета Земун, Тиршева ул. № 14. — (Lepidopt., Entom. aecon.).

12. Graves, Capt. Philipp. — London, S. W. 7. Herefort Square 5. (Lepidopt.).

13. Григориевъ, Б. — Ентомологъ, Брѣзникъ, (Entom. aeconom.).

14. Дрѣновски, Ал. К. — Естественикъ, Бул. Фердинандъ № 36. (Lepidopt., Entom. aeconom.).

15. Дрѣнски, Д-ръ К. — Главенъ инспекторъ при Института за народно здраве, София. — (Diptera, Culicidae, Malariologia).

16. Дрѣнски, Пенчо — Уредникъ Царската ентом. станция, София. — (Diptera, Arachnoidea, Apis meilifica, Pisces).

18. Димитровъ, Ан. — Учитель-естественикъ, Стара-Загора. — (Lepidopt.).

19. Димитрова, Д-ръ Ар. — Асистентка по Биология, Биологически институтъ при Университета, София. — (Neuropt.).

20. Дучевски, Б. — Инжинеръ-химикъ. Представитель на J. G. Farbenindustrie, София.

21. Ebert, Heinz. — Leipzig S. III. — Eichendorfersstr. — 39. — (Lepidoptera.).

22. Златарски, Д. — с. Красимиръ, Провадийско.

23. Ивановъ, Д-ръ Крумъ — Лѣкарь, Управитель болницата, Ловечъ. — (Lepidopt.).

24. Кантарджиева Д-ръ Минкова, С. — София, ул. Юмрукъ-чалъ № 16. — (Coleopt.),

25. Китановъ, Борисъ — Естественикъ, София, ул. Пловдивъ № 33.

26. Knirsch, D-r Ed. — Kölin, Stara pošta, Чехословакия. — (Fauna cavernicola.).

27. Козаровъ, Георги — Асистентъ по зоология. Зоологически институтъ при Университета, ул. Оборище № 13. — (Collembola, Japix.).

28. Консуловъ, професоръ Д-ръ Ст. — Професоръ по зоология при Университета, София. — (Culicdae, Entom. medicin.).

29. Коцевъ Андрей — Учитель-естественикъ, V м. гимназия. София.

30. Кръстева, Параскева — Учителка-естественичка, София.

31. Кузевъ, Кирилъ — Преподаватель по горска зоология въ Техническото училище въ София.

32. Лазаровъ, Д-ръ Асенъ — Агрономъ, Институтъ растителна защита. — (Entom. aeconom.).

33. † Марковичъ, Андрей — Ентомологъ — София, ул. В. Григоровичъ № 5. — (Lepidoptera). Починалъ на 29.VII.1938.

34. Михаиловъ, Евгени — Агрономъ, Директоръ зимното земедѣлско у-ще, с. Искрецъ, Софийско.

35. Моровъ, проф. Д-ръ Т. — Професоръ по зоология при Университета, София.

36. Найденовъ, В. — Агрономъ, Земедѣлско д-во, София. — (Фитопатол., Entom. aecon.).

37. Недевъ, Николай — Агрономъ, Служба защита на растенията, София. — (Ent. aecon.).

38. Недѣлчевъ, проф. Н. — Професоръ, Агрономическия факултетъ, София.

39. Папазовъ, Дим. — Асистентъ при зоологическата градина, София.

40. Пеневъ, Никола — Лесовъдъ, Управитель парка Витоша. София, Клементина № 19.

41. Патевъ, Павелъ — Директоръ зоологическата градина, София. — (Protozoa).

42. Pitioni, Br. — Асистентъ при Царския природоначенъ институтъ, София. (Coleopt., Hym. Bombus.).

43. Поповъ, Василъ — Агрономъ, Институтъ защита на растенията, София. — (Entom. aeconom.).

44. Поповъ, Борисъ — Агрономъ-специалистъ по раст. защита, София.

45. Русковъ, проф. М. — Професоръ по лесовъдство, София. — (Entom. forest.).

46. Стателовъ, Д-ръ Н. — Агрономъ, Институтъ за защита на растенията, София, — (Entom. aecon.).

47. Стефановъ, Атанасъ — Уредникъ геологическия отдѣлъ при Царския музей, София.

48. Стойновъ, П. — Агрономъ, Експортния институтъ, Варна. — (Entom. aeconom.).

49. Стрибърни, В. В. — Агрономъ, специалистъ-градинарь, Плѣвенъ. — (Entom. aecon.).

50. Тулешковъ, Д-ръ К. — Асистентъ при Царския музей, София. — (Lepidoptera).

51. Филчевъ, Юрданъ — Художникъ, ул. Артилерийска № 29, София.

52. Хайдуковъ, К. — Естественикъ, Министерство на народната просвѣта, София.

53. Чипишевъ, В. — Агрономъ, ул. Аспарухъ № 9, София. — (Entom. aeconom.).

54. Цанковъ, Никола — Естественикъ, учитель Военното училище, София.

55. Цонковъ, Йорданъ — Уредникъ на зоологическия отдѣлъ при Царския музей, София.

56. Чорбаджиевъ, П. — Ентомологъ, Институтъ за защита на растенията, София. — (Lepidoptera, Entom. aeconom.)

РЕФЕРАТИ И СЪОБЩЕНИЯ.

Атанасовъ, Н.:

8. III. 1939. Съобщи и показа нѣкои видове пчели, Bombus-и отъ България, между които и новиятъ видъ за България *Bombus fragrans* Pall. отъ Евксиноградъ при Варна.

26. IV. 1939. Показа биологическата колекция отъ дългоухиятъ скакалецъ *Trixalis nasuta.*

24. I. 1940. Показа оригиналната сбирка отъ български видове мравки на Проф. Форелъ.

21. II. 1940. Говори за свободното съжителство между *C. herculeanus* и *F. fusca*, известно подъ името парабиоза. Разгледа вертикалното разпространение на *F. fusca* на Витоша възъ основа на събранитѣ данни и допълни съ нѣкои екологични бележки.

Бурешъ, Д-ръ Ив.:

24. XII. 1938. Показа 1 излѣзла отъ какавида пеперуда отъ вида *Pieris brassice.* Гжсеницата е била ловена въ Евксиноградъ на 1. XI. 1935 год. Тя се е превърнала въ какавида на 3. XI. 1935, а следъ презимуване отъ какавидата е излѣзла пеперуда (женска) на 8. II. 1936. Тая пеперуда оставена въ ентомол. кафезъ (въ слабо отоплена стая) е живѣла до 2. III. 1936 г. т. е. 25 деня безъ храна. Тоя последниятъ фактъ показва, че пеперудата, следъ като е излѣзла отъ презимувалата

какавида, все пакъ е имала въ тѣлото си достатъчно много резервни храни, за да преживѣе 25 деня.

Сѫщиятъ показва пеперудата *Pararge aegeria egerides*, която всѣка година презъ лѣтото може да се наблюдава да хвърчи изъ сѣнчеститѣ алеи на парка около двореца въ София. Показаниятъ екземпляръ е уловенъ на 29.X.1938 година, при доста хладно време. Той принадлежи, вѣроятно, на третото есенно поколѣние, каквото не бѣ констатирано до сега въ България. Докладчикътъ показа и други 3 екземпляри отъ сѫщия видъ, ловени въ Кричимския царски ловенъ развъдникъ рано напролѣть, на 6. IV. 1929 год., когато тревата едвамъ е започнала да се зазеленява, а гората е още съвсемъ заспала, безъ листа и безъ развити още пѫпки (само нѣкои овощни дървета сѫ се вече разцъвтѣли), а сутринь има даже и малко слана. Презъ това време, къмъ обѣдъ, когато слънцето грѣе, пеперудата се появява изъ покрайнинитѣ на гората и изъ горскитѣ пѫтища. Уловенитѣ 4 екземпляри сѫ съвършено прѣсни; тѣ или сѫ прѣсно излупени отъ презимували какавиди, или пъкъ сѫ презимували. Тоя въпросъ, свързанъ съ въпроса въ колко генерации се появява тоя видъ въ България, ще чака още своето бѫдеще разрешение. — Заедно съ казания видъ пеперуда, хвърчеха още: прѣсно излупени *Pieris rapae* и *Pieris napi*, *Lythria purpuraria* и презимували (?) *Argynnis lathonia*.

24. I. 1939 г. Съобщава за излѣзлата отъ печатъ биография на Професоръ З. А. Мокржецки, като каза нѣколко думи за неговото пребивание въ България. Мокржецки почина на 3.III.1936 г. въ Варшава, той бѣ почетенъ членъ на Българското ентомологично дружество.

6. III. 1939. Показа нѣколко екземпляри отъ рѣдкото мрежокрилно насѣкомо *Mantispa perla* отъ Стара-Загора и *Mantispa stiriaca* отъ Далмация.

Сѫщиятъ съобщава за смъртьта на бележития виенски зоологъ професоръ Францъ Вернеръ, който почина въ Виена на 25 февр. 1939 год. Той бѣ най-добриятъ познавачъ на херпетологичната фауна на Балканския полуостровъ, а сѫщо така и единъ заслужилъ изследователь на правокрилитѣ насѣкоми.

26.IV.1939. Докладва монографията на D-r. K. Taborsky, озаглавена Embia и т. н.

Сѫщиятъ показа рѣдката пеперуда *Phlogophora scita* Hb. (1865), уловена отъ Д. Йоакимовъ на Витоша пл., изъ боровата гора около Боянския водопадъ, 1000 м. вис., на 13. VII. 1927 год. — Това е ново находище на тоя видъ въ България.

11. X. 193?. Показа нѣколко по-рѣдки пеперуди, наблюдавани отъ Н. В. Царь Борисъ III, а именно: 4 красиви съвсемъ прѣсни екземпляри отъ *Lymenitis sybila*, ловени по шосето задъ с. Панчарево (софийско), до развалинитѣ на крепостьта Урвичъ, на 29. VI. 1927 год. На сѫщото мѣсто сѫ ловени и

2 прѣсни мѫжки екземпляри *Apatura iris*, 1 мѫжки *Lymenitis populi* и единъ съвършено прѣсенъ *Satyrus hermyone*. Пакъ отъ Н. В. Царя сѫ били ловени: въ Рила пл. надъ двореца Сарѫ-гьолъ, на 2200 м. вис., 3 екзем. *Erebia laoppna;* въ Русалийския проходъ надъ гр. Карлово 1 ♀ *Parnassius apollo*; а въ парка Враня, на 25.VI.1938 год., красивата едра педомѣрка *Geometra papilionaria*. Особено внимание обръща докладчикътъ на 1 уловена на 24. V. 1938 г. отъ Н. В. Царь Борисъ III, въ Баташкитѣ Родопи, при леснич. Беглика екземпляръ отъ бисерницата *Argynnis lathonia*, тоя екземпляръ е силно меланотиченъ, у него две третини отъ вѫтрешната часть на преднитѣ крила сѫ съвършено черни (вмѣсто кафяви съ черни петна), а въ края на сѫщитѣ крила сѫ останали по 3 малки (горе) и 3 по-едри (доле) кафяви колелца, каквито у нормални екземпляри не се забелязватъ. Отъ долу преднитѣ крила сѫ сѫщо така съ меланотично разширение на чернитѣ петна, а бисернитѣ петна отъ долу на заднитѣ крила сѫ нормално развити. Подъ тая съ чудновата окраска пеперуда Н. В. Царьтъ е написалъ собственорѫчно „много интересна, уловена съ шапка, на 24. V., при Беглика, тя е продуктъ на студа (фростпродуктъ)". Пролѣтьта на 1938 г., наистина, бѣ много студена и вегетацията бѣ силно закъснѣла. — Сѫщиятъ съобщава, че е ималъ възможность да отгледва презъ 1914 г. гѫсеницата на *Argynnis lathonia*. Тя се е хранила съ градинска теменуга, и какавидата ѝ е престояла отъ 3 до 19 юний.

11. X. 1939. Говори за напредъка на българската ентомологическа наука презъ изминатата дружествена година и отбалязва главнитѣ придобивки, съ които се е снадбила бълг. ентомол. книжнина. Обърна внимание върху новото, отпечатано тая година, рѫководство „Предпазване на посѣвитѣ и градинитѣ отъ вреднитѣ насѣкоми", съставено отъ проф. Петъръ Петковъ и книгата „Проучвания върху биологията на тютюневия трипсъ (бѣлата жила) и борбата противъ него", съставена отъ нашия членъ Цв. Димитровъ и издадена отъ Държавн. опитно поле въ гр. Неврокопъ.

25. X. 1929. Говори върху изучванията на пещерната фауна на България, въ връзка съ едно недавнашно посещение на Лакатнишкитѣ пещери.

Показа много екземпляри отъ интересното мрежокрило *Nemoptera sinuata* Oliv. и съобщи за него две нови находища: при гр. Ксанти въ Бѣломорска Тракия (Бурешъ) и при Асеновградъ (Станимака), 8.V.1899 г. (Д. Йоакимовъ).

Говори за вредителността на гѫсеницата *Orneria monacha*. Въ срѣдна Европа е много вредна, у насъ вреди въ иглолистнитѣ гори не се забелязватъ. Въ Чамъ-кория, обаче, пеперудата отъ година на година се появява все по-начесто. Една какавида той е намѣрилъ подъ мъхъ, до единъ камъкъ въ Чамъ-кория (Шумнатица), на 9. VII. 1939; отъ какавидата из-

лѣзе пеперуда на 18. VII. с. г. Пеперудитѣ хвърчаха вечерь около електрическ. лампи на двореца Царска Бистрица (1390 м. в.), отъ 2—30. VIII. с. г. Отъ уловенитѣ 11 екземпляри нѣма нито единъ съ наклонность къмъ меланизъмъ, както това се срѣща въ сев. Европа.

29. XI. 1939. Докладва публикацията на Д-ръ Андрей Андреевъ (главенъ желѣзопѫтенъ ветеринаренъ лѣкарь), озаглавена „Плъхове, мишки и жилищни паразити и начинитѣ за тѣхното унищожение“. Отпечатана е въ „Малка желѣзопѫтна библиотека“, кн. 14 и 15, София, 1939. Книжката е отъ 253 стр. малка осмина и има 28 фигури. Съдържанието е отъ голѣмъ интересъ за ентомолозитѣ, главно поради подробно и нагледно описанитѣ начини за дезинсектиране на домашни помѣщения и цѣли желѣзопѫтни вагони. Принципитѣ и начинитѣ на дезинсектиране сѫ изложени съ голѣмо умение и въ много хубавъ плавенъ стилъ. Разгледани сѫ подробно и сѫществующитѣ въ България дезинсекционни станции. Книжката е отъ голѣма полза за ентомолозитѣ. Издание на научния комитетъ при Б.Д.Ж. Цената ѝ е само 20 лв.

Сѫщиятъ съобщава за уловенитѣ отъ него дневни пеперуди *Erebia epiphron orientalis* въ Рила пл., Сарѫ-гьолъ на 2000 м. в., снесоха яйца (въ ентомологично пликче) на 15. VII. 1939 г., а гѫсеничкитѣ се иѕлупиха на 10. VIII. с. г.; яйчната фаза, значи, (при топло време) трае 26 дни.

29. XI. 1939. Показа 4 екземпляри на вечерната пеперуда *Deilephila galii* Rott. (745). Това сѫ единственитѣ екземпляри, ловени до сега въ България, отъ тая рѣдка и до недавна още не напълно установена за пеперудната фауна на България пеперуда (вижъ Бурешъ — Тулешковъ, Хоризонт. разпр. на пепер. въ Българ. часть I, № 193). Тия екземпляри произхождатъ отъ:

1) Варна, начало на септемврий 1929, ловена отъ Н. Карножицки; 2) Варна, 21. VIII. 1932 г., отъ сѫщия ентомологъ; 3) Гара Костенецъ, 10. VII. 1939 г. и 4) Варна, Св. Константинъ, на 20. VII. 1939 г. уловена отъ П. Дрѣнски. Съ тия 4 екземпляри тоя видъ съ пълна сигурность се установява като напълно сигуренъ елементъ за пеперудната фауна на България. Докладчикътъ прави сравнение между рѣдкия видъ *Galii* и обикновения *euphorbiae*: първиятъ има сиво-кафяви тъмни пипала (погледнатъ отъ горе), а втория чисто бѣли.

Сѫщиятъ показа 6 екземпляри отъ рѣдката лимантриида *Trichiura crataegi* L. (960), ловени отъ него на 6. VIII. до 10. IX. 1939 въ Чамъ-кория, на 1390 м. в., вечерно време, привлѣчени отъ електрич. свѣтлина. Сѫщиятъ видъ е билъ ловенъ и на 16. X. 1939 год. на гара Костенецъ, отъ препаратора Г. Стояновъ.

22. XII. 1939. Показа две рѣдки пеперуди (Noctuidae), ловени отъ Н. Карножицки въ Варна: 1. *Leucania loreyi* Dip.,

6. VII. 1938; тоя видъ е намиранъ до сега само веднажъ въ парка Евксиноградъ, отъ Д-ръ Бурешъ, на 1. IX. 1925. — 2. *Calamia lutosa* Hb., на 4. X. 1938, единъ втори екземпляръ, ловенъ отъ Н. Карножицки въ Варна; първиятъ е ловенъ отъ него тамъ на 14. X. 1931 г.

Сжщиятъ показва нѣколко рѣдки видове пеперуди, констатирани за Провадийско (с. Красимиръ), отъ учителя Д. Златарски: 1. *Thais cerysii*, 2. *Apatura iris*, 9. VI. 1939; 3. *Neptis aceris*, 8. V, 1939; 4. *Pararge roxellana* 19. VII. 1939; 5. *Zephyrus quercus*, 21. VI. 1939, 2. VII. 1939, 12. IX. 1939 год.; 6. *Zephyrus betulae*, 1. X. 1939; 7. *Smerinthus quercus*, 21. VI. 1938; 8. *Pterogon proserpina*, 2. VII. 1939; 9. *Exaereta ulmi*, 24. III. 39 и 4. X. 38; 10. *Hoplites milhauseri*, 25. V. 39; 11. *Ptilophora plumigera*, 30. XI. 39; 12. *Orgyia antiqua*, 29. VIII. 39; 13. *Arctornis l-nigrum*, VIII. 38; 14. *Pachypasa otus*, 10. VII. 39; 15. *Lemonia balcanica*, 3. X. — 13. X. 39; 16. *Diphtera alpium*, 5. X. 38, 8. X. 38; 17. *Agrotis flavina*, 21. VI. 39; 18. *Mania maura*, 21. IX. 39; 19. *Naenia typica*, 16. VI. 39; 20. *Scopelosoma satelitia*, 23. X. 39; 21. *Chariclea delphinii*, 24. VII. 38; 22. *Leucamitis caylino*, 25. VII. 37; 23. *Epizeuxes calvaria*, 7. IX. 33, 24. VI. 38; 24. *Stercha saccraria*, 6. IX. 39 и 8. X. 39; 25. *Hybernia leucophacaria*, 30. XI. 38; 26. *Hylophila bicolorana*, 16. VI. 38; 27. *Cachliodon limacodes*, 22. VI. 38; 28. *Hypopta caestrum*, 28. VI. 38 (не рѣдко).

Сжщиятъ показа ловени отъ г-жа С. Кантарджиева—Минкова, мравояди *(Myrmeleonidae)* въ гр. Созополъ, презъ лѣтото 10—15. VIII. 1939 г., а именно: *Palpares libeluloides* L., *Creoleon plumbeus* Oliv. (5 екз.), *Nelees imbecillus* St., *Myrmeleon bilineatus* Br. и *Myrmeleon inconspicuus* Ros. Последнитѣ 4 вида сж ловени нощно време на електрическа свѣтлина.

7. II. 1940. Д-ръ Бурешъ поясни писаното отъ П. Чорбаджиевъ въ Известия на Бълг. ент. д-во, кн. X, 1939 г., стр. 63 и 64, че гжсеницитѣ, за които казаниятъ авторъ говори, сж действително отъ пеперудата *Thaumatopea solitaria* Triv. — Д-ръ Бурешъ показа сжщитѣ гжсеници, събрани при Хасково (отъ ентомол. Б. Питиони), на 10. V. 1938 г., върху растението *Cotinus coggigria*. Храститѣ на казаното растение сж били силно обезлистени отъ тия гжсеници. Споренъ е, обаче, въпросътъ дали тия гжсеници нападатъ джба и др. горски дървета; подобно нападение изглежда невѣроятно. За казаната гжсеница Д-ръ Бурешъ е далъ подробни биологични данни въ статията си: „Нови и рѣдки видове пеперуди, намѣрени въ Тракия и Македония“ (спис. Българска академия на наукитѣ, кн. XXIII, (1921), стр. 201—213).

21. II. 1940. Д-ръ Ив. Бурешъ показа една жива *Raphidia notata* (Neuropt.), която му е дадена отъ ентомолога Ас. Лазаровъ и която бѣ изпратена въ Института за защита на растенията отъ с. Брѣстовица, Пловдивско. Насѣкомото е било

въ ларвна фаза и е зимувало; поради високата температура, при която е била държана ларвата, тя се е превърнала въ какавида и въ последствие въ възрастна форма. Д-ръ Бурешъ говори за малко познатата биология на това чудновато насѣкомо, което на български може да се нарече „камилка", понеже то държи дългата си шия и главата си като камила. Нѣмскитѣ автори го наричатъ *Kamelhalsfliege* (= муха съ шия като камила). Женската (която има дълго яйцеполагало) снася яйцата си въ пукнатинитѣ по кората на старитѣ дървета. Тѣ сж около 1·2 мм. дълги и прилични на пури. Още сжщото лѣто се излупватъ ларвитѣ, които сж силно подвижни, иматъ яки челюсти и се хранятъ съ др. насѣкоми, паяци и яйца отъ разни членестоноги животни. Ларвата съблича 3 или 4 пжти кожата си и въ началото на зимата тая ларва прави пашкулче, поставено въ вдлъбнатина на кората и тамъ зимува. Напролѣть се превръща въ какавида и тая какавида има 2 фази: 1 неподвижна и 1 подвижна. Първата трае 10—12 дни, а втората е подвижна, т. е. какавидата може да се движи съ свободнитѣ си крака. Отъ нея се излупва възрастно насѣкомо презъ май. Показаниятъ екземпляръ е излѣзълъ отъ какавидата още презъ зимата, понеже е билъ държанъ въ отоплена стая.

6. III. 1939. Д-ръ Бурешъ честитява отъ страна на всички членове на ентом. дружество на колегата ентомологъ Асенъ В. Лазаровъ докторската титла по агрономия, получена въ Берлинъ, възъ основа на дисертацията му „Beitrag zur Biologie und Bekämpfung der in Obstbauschädlichen Sachträgermotten (Die gartenbauwissenschaft, Bd. 14, Berlin 1939). Докладчикътъ прави подробенъ разборъ на тоя умѣло съставенъ научен трудъ, съдържащъ множество нови данни върху биологията на чехълченосящитѣ гжсенички и тѣхното стопанско значение за овощнитѣ дървета.

6. III. 1939. Сжщиятъ показва 3 пеперуди *Lasiocampa quercus* (960), ловени въ Рила планина при двореца Сарж-гьолъ на 2,000 до 2,300 м., на 16. VII. до 1. XI. 1939 година. Мжжкитѣ екземпляри хвърчатъ денемъ изъ алпийскитѣ ливади съ бързъ зигзаговиденъ летежъ. Презъ сжщото време на 3. XI. докладчика е намиралъ на сжщото мѣсто да пълзи по земята и едрата вече гжсеница на сжщия видъ. Тия едри гжсеници произхождатъ сигурно отъ яйца, снесени миналата есень, т. е. тѣ сж презимували като дребни гжсенички. Тия едри гжсеници ще направятъ какавиди презъ края на септемврий месецъ, какавидитѣ ще презимуватъ и ще дадатъ пеперуди (въ голѣма височина 2,000 м. и при суровъ климатъ) чакъ презъ срѣдата на юлий, следната година, т. е. цѣлото развитие на тоя видъ въ алпийския поясъ на планинитѣ трае пълни 2 години. Една уловена отъ д-ръ Бурешъ женска пеперуда въ Царска Бистрица, на 1,400 м. вис., снесе яйца на 11. VII, а отъ яйцата се излупиха гжсенички на 3. IX. с. г.

Сжщиятъ докладва публикацията на Prof. Dr H. Rebel: „Zur Lepidopterenfauna Cyperns“ (Münchner Entom. gesell. XXIX, 1939, p. 487—564). Тая хубава монография на пеперудната фауна на о-въ Кипъръ е съставена съ свойствената на автора грижливость и компетентность. Планътъ е сжщиятъ, както тоя на монографията му по пеперудната фауна на България. Въ общата часть четемъ, че пеперудната фауна на Кипъръ се състои отъ 482 вида, отъ които 7% сж ендемични, 15% евросибирски (срѣдноевропейски), 16% медитерански, 38% понто-медитерански, 10% понтийски, 13% тропически. Описани сж нѣколко нови видове — форми, отъ които особено внимание заслужава *Satyrus anthelca acamanthis* Rbl., на която е дадено и изображение.

Дрѣновски, Ал. К.

8. III. 1938. Показа и говори за събранитѣ отъ него бръмбари (Coleoptera) презъ последнитѣ години по Алибо-тушъ, Родопи и Рила, които всички сж били опредѣлени отъ австрийския колеоптерологъ въ Виена Hofrat Dr J. Breit (всичко 54 вида), а именно: Carabus morio Momb.; Carabus coriaceus L. ssp. Hopffgartevi Kr.; Zabrus rhodopeus Apfb.; Zabrus bumidus Rch. ssp. Biffnori Apfb.; Harpalus politus Dej, honestes dft, picipennis dft.; Harpalus enephuripes grun; Frechus obfusiasculus (auct.); Bombidium Millerianus Heyd., nitidulum Mrsch.; Anua Quenseli Sohönh., apricaria Payk; Notiophilus biguttatus F., palustris Dft.; Molges dilattatus Chdr.; Calathus melanocephalus L.; Metabletus pallipes Dej; Agalus nebulosus Forst.; Staphylinus chloropterus Pauz.; Ontholestes murinus L.; Aphodius rufipes L.; Anthaxia sepulchralis Fb., quadripunct L.; Coraelus (Agrilus) lauvpsanae Bonn.; Helopes punctatus All.; Pedimus femoralis L.; Calyptopsis carabois Br.; Dendarus moesiacus Mabs.; Melasia culinaris L:; Rhagium inquisitor L.; Spondylis buprestoides L.; Neodorcadium bilineatum Pauz.; Leptura ciorda Fb.; Phytoecia coerulescens Scop.; Chrysomela fastuosa L.; Chrysochus asclepiadeus Pall.; Clyptocephalus aureus Suffr. съ нач. coerulesceus Jchlb.; Clyptocephalus bipunctatus L., Morei L.; Phyllobrotica adusta Creutr.; Otiorrhynchus ligustici L.. ovalipennis Rehb.; Hilobius obieti L.; Liparis Aenebrioides Pall.; Pisodes nobatul F., pini L.; Larinus obtusns gll.; Magdalis violaceus L.; Zonabris 10-punctata (auct.), 4-punctatus L.; Zonabris spartii L.; Zonitis mutica Scriba; Opilo mollis L.; Thanasimus formicarius L.; Rhizophagus ferrugineus L

Дрѣнски, П.

8. III. 1939. Говори върху природознанието у старобългаритѣ, по книгата на Ст. Гечевъ: Старобългарскиятъ физиологъ.

26. IV. 1929. Съобщи и показа 20 вида складови неприятели, събрани отъ Дирекцията на храноизноса отъ тѣхнитѣ складове и опредѣлени отъ него. Тѣзи видове складови неприятели сѫ:

Ptinus fur L., *Laemophloeus ferrugineus* Steph., *Anobium paniceа* L., *Eniemus minutus* L., *Alphithophagus lifasciatus* Say., *Trogoderma granarium* L. (ларва), *Calandra granaria* L., *Calandra orizae* L., *Anthrenus verbasci* L., *Tribolium confusum* Duf., *Oryzaephilus surinamensis* L., *Sitodrepa panicea* L., *Tenebrioides mauritanicus* L., *Tenebrio molitor* L., *Blaps mortisaga* L., *Lictus caniculatus* F. — *Coleoptera; Blatta germanica* L. и *Blata orientalis* L. — *Orthoptera; Liposcelis (Troctes) divonatorius* Müll. — книжна въшка — *Corrodentia; Plodia interpunctella* L., *Sitotroga cerealella* Obiv. *Ephestin kühniella* Zeller, *Tinea granella* L. — *Lepidoptera.*

Сѫщиятъ показа и следнитѣ видове зърнояди:

Bruchus pisorum L., *Bruchus* Sp. по соята, *Bruchus lentis* Fröl., *Bruchus* Sp. — по фия.

11. X. 1939. Презъ августъ месецъ н. г. въ Царската ентомологична станция постѫпиха нѣколко оплаквания отъ София и околностьта, че зеленитѣ шушулки съ зърна на фасула се наяждатъ отъ една гѫсеница, която до сега не сѫ забелязвали. На самото мѣсто събрахъ отъ наяденитѣ шушулки, а събрахъ и гѫсеницата. Последната, се оказа, че принадлежи на *Heliothis armigera* Hb. — нощна пеперуда, разпространена навсѣкѫде у насъ, гѫсеницитѣ на която живѣятъ най-често заровени въ земята.

29. XI. 1939. Прочете извадки отъ писмото на Ангелъ Кънчевъ до Н. Т. Обретеновъ, публикувано отъ Ан. Страшимировъ въ студията му за Василъ Левски, стр. 466, документъ 405, въ което се казва: — „Вземешъ ли въ рѫцетѣ си нѣкоя зоология, ботаника, геология или пъкъ минералогия, ще видишъ сума области и градове, въ които се казва де се намира този или онзи минералъ, тази или онази билка, или пъкъ животно и др., а за България ни поменъ. Защо ли? — Дали е лишена отъ различни животни. скѫпоценни камъни и отъ хубави и важни билки и цвѣтя? — Дали и тя нѣма хубави и потрѣбни за човѣчеството нѣща, та да заслужи два пръста мѣсто въ гореказанитѣ книги? Не, братко, не е лишена отъ нищо, тя е богата и пребогата, но кой е написалъ и изнесълъ предъ свѣта европейски нейнитѣ богатства? Чия длъжность е да направи и извърши казанитѣ работи, дали на европейцитѣ или на насъ? Трѣбва да ни е срамъ . . .“

По поводъ на това, докладчикътъ изложи, какво е направено до сега за изучване на България въ природонаучно отношение и колко далечъ сме отишли въ това отношение днесъ. Той изтъкна значението на фаунастичнитѣ изучвания

въ една страна за науката, изобщо, и за културата на тази страна.

29. XI. 1939. Сѫщиятъ показа биологическата колекция бръмбарътъ *Copris hispanus*, съставена отъ него по материали събирани отъ него. Той говори и за биологията на този бръмбаръ.

21. XII. 1939. VII международенъ ентомологически конгресъ въ гр. Берлинъ 1938 година. — Съобщи, че почнаха да излизатъ въ голѣми томове четенитѣ на този конгресъ реферати и съобщения. До сега сѫ излѣзли два голѣми тома. Първиятъ отъ тѣхъ, редактиранъ отъ K. Jordan и E. M. Hering, съдържа реферати и съобщения, четени въ I секция *Систематика и Зоогеография*, въ II секция *Номенклатура и Библиография*.

Вториятъ томъ редактиранъ отъ K. Jordan и E. M. Hering, съдържа реферати четени въ: III секция *Морфология, физиология, ембриология и генетика* и IV секция *Екология*.

Въ тѣхъ сѫ публикувани всички реферати и съобщения въ горнитѣ секции. За нѣкои отъ тѣзи реферати азъ докладвахъ въ едно отъ заседанията на Б. Е. Д. Много отъ рефератитѣ не засегнахъ.

7. II. 1940. Съобщи и показа: *Lithocolletis platani* Stdr., малка пеперудка, гѫсеницитѣ на която миниратъ листата на чинара, *Platanus orientalis* и на явора, *Acer pseudoplatanus*.

Въ нашата литература има много малко сведения за насѣкомитѣ, които миниратъ листата на растенията. Тия сведения сѫ пръснати тукъ-тамъ изъ разни приложно-ентомологични работи. Въ Царската ентомологична станция съмъ събралъ доста материали по този въпросъ. Имаме най-много ларви на мухи, които миниратъ листата на растенията. Презъ 1928 година въ едно отъ събранията на Б. Е. Д. съобщихъ за намирането на листната оса *Blennocampa scolisneura* Kan., ларвитѣ на която миниратъ листата на липата. По-късно съобщихъ за една малка пеперудка, гѫсеницитѣ на която миниратъ магданоза и т. н.

Тази есень, (5.—20. XI. 1939 г.) при есенния листопадъ, въ Борисовата градина и въ парка на Двореца София, събрахъ множество листа отъ чинара, *Platanus orientalis* и явора, *Acer pseudoplatanus*, които бѣха минирани и изпоядени отъ едни своеобразни гѫсенички. Гѫсеничкитѣ бѣха завършили развитието си, а нѣкои бѣха се превърнали въ малки какавиди въ самия листъ. Оставихъ събранитѣ листа въ цилиндри за отглеждане въ Инсектариума на Царската ентомологична станция. Поставихъ 2 групи листа: едни на студено, други въ отоплена стая. Тѣзи отъ последнитѣ изхвръкнаха на 5—20. II. 1940 г. Оказа се, че тѣзи гѫсенички и какавиди принадлежатъ на *Lithocolletis platani* Sdr., малка красива пеперудка. г. Тулешковъ е събиралъ тази пеперудка отъ Кресненското дефиле,

Алиботушъ пл. и другаде въ тази область. За нейната биология, обаче, не се знаеше нищо и сега се съобщава. За София и околностьта сѫщо се съобщава за пръвъ пѫть сега. Новъ е и фактътъ, че гѫсеничкитѣ на тази пеперуда миниратъ листата както на платана или чинара, тъй и на явора.

Освенъ пеперудкитѣ, отъ нѣколко какавиди вмѣсто пеперудки, изхвръкнаха малки паразити ципокрили — *Braconidae*, които сѫ неприятели на пеперудкитѣ. — Отъ масовото нападение на листата (имаше листа нападнати отъ 15—20 гѫсенички), може да се сѫди, че тази пеперуда се явява масово въ София. Паразититѣ ципокрили сѫ отрицателенъ факторъ, който ограничава прѣкомѣрното тѣхно развитие.

25. III. 1940. Докладва своята работа върху семейството *Trypetidae* (Dipt.) въ България. Плодовитѣ мухи, както се наричатъ мухитѣ отъ сем. *Trypetidae*, образуватъ едно не голѣмо семейство отъ дребни мухи (отъ 3—6 мм., рѣдко до 7 мм. дълги), съ тъмно опъстрени крила и коническо коремче, завършващо на края у женскитѣ съ дълъгъ яйценосъ.

Докато у почти всички други мухи разликата между ♂ и ♀ индивиди е ясно изразена съ разликата въ ширината на междуочното пространство, мухитѣ *Trypetidae* нѣматъ тази особеность, ширината на междуочното пространство е почти еднаква у двата пола. Последнитѣ могатъ да се различатъ само по присѫтствието на яйценоса у женскитѣ и отсѫтствието му у мѫжкитѣ.

Най-важната биологическа особеность на тѣзи мухи е тѣхниятъ паразитизъмъ. Крилатитѣ възрастни насѣкоми сѫ свободни форми, но тѣхнитѣ личинки сѫ растителни паразити и живѣятъ въ плодоветѣ, съцвѣтията, отдѣлнитѣ цвѣтове, стеблата, листата или коренитѣ на разни културни и диви растения. Особено обичатъ сочнитѣ и месести плодове. Такива сѫ напримѣръ: черешовата муха, *Rhagoletis cerasii* L., която причинява червясването на черешитѣ; портокаловата муха, *Ceratites capitata*, най-голѣмиятъ вредитель на портокалитѣ; маслиновата муха, *Daculus oleae*, най-сериозниятъ вредитель на маслината, който напада младитѣ плодове и съ това нанася, голѣми загуби въ южна Франция, Италия Гърция; шпаргеловата муха, *Platyparea poeciloptera*, която напада стъблата на шпаргела; мухата по Алиботушкия чай, *Siderites scardica*, която напада цвѣтоветѣ на алиботушкия чай и други.

Мухитѣ отъ сем. *Tripetidae* сѫ разпространени по цѣлото земно кълбо, характерно за всички паразитни насѣкоми. Тѣ запазватъ главно умѣрения и субтропичния пояси. Въ арктическитѣ и антарктическитѣ области тѣ отсѫтствуватъ. Споредъ Zetterstedt, установенитѣ нѣколко вида въ Лапландия се срѣщатъ и въ Срѣдна и Южна Европа, което показва, че тѣзи видове сѫ преминали отъ югъ на северъ и сѫ се

установили тукъ. Въ палеарктичната зоогеографска область до сега сѫ установени около 334 вида плодови мухи, близо половината отъ които (174 вида) сѫ европейски. Отъ европейскитѣ видове 64 вида, или около $^1/_3$ отъ всички европейски видове, сѫ намѣрени и въ България. Отъ тѣхъ нови за фауната ни сѫ: *Euribia cardui* L., *Euribia quadrifasciata* Meig., *Euribia cuspidata* Meigen, *Euribia macrura* Loew., *Euribia aprica* Fall., *Trypeta artemisia*, Fabr., *Trypeta zoë* Meig., *Philophilla heraclei* L., *Phagocarpus permundus* Harris, *Aciura corili* Rossi, *Oxyaciura tibialis* Rob., *Chetostomella onotrophes* Loew., *Terellia serratulae* L. *Orellia colon* Meig., *Orellia punctata* Schr., *Orellia tussilaginis* Fabr.. *Paroxyna misella* Loew., *Paroxyna difficilis* Hend., *Paroxyna punctella* Fall., *Oxyna parietina* L., *Ensina sonchi* L., *Tephritis formosa* Loew., *Tephritis vespertina* Loew., *Tephritis conura* Loew., *Tephritis truncata* Loew., *Tephritis pulchra* Loew., *Tephitis matricariae* Loew., *Tephritis poecilura* Loew., *Tephritis leontodontis* de Geer., *Tephritis nigricauda* Loew.,

Намѣрени сѫ сѫщо и нѣколко нови видове: *Aciura* n. sp. *Orellia* n. sp. и *Tephritis* n. sp., диагнозитѣ на които допълнително ще се дадатъ.

Китановъ, Б.

17. V. 1938. Съобщи и показа нѣкои фосилни растения отъ с. Кѫтино, Софийско, между които установява, възъ основа на отпечатъкъ отъ шишарки, *Pinus peucae*. Материалитѣ сѫ събрани отъ П. Дрѣнски, с. Кѫтино, Софийско.

Сѫщиятъ показа даденитѣ му за опредѣление отъ Геологическия институтъ фосилни плодове. Тѣ принадлежатъ къмъ рода *Juglans*. Намѣрени сѫ въ шахтата за каменни вѫглища при с. Моминъ-бродъ, Ломско, на дълбочина около 50 метра, въ дакийския етажъ на Плиоцена. Орѣхитѣ отговарятъ напълно на плодоветѣ на рецентния видъ *Juglans cinerea* L., отъ Атлантическа Северна Америка. — Установяватъ се за пръвъ пѫть на Балканския полуостровъ и България. Известни сѫ отъ Миоцена и Плиоцена на нѣколко мѣста въ Европа, Сибиръ и Япония, подъ името *Juglans cinerea* L. *fossilis*.

Лазаровъ, Д-ръ Ас. В.

7. VI. 1939. Докладва заедно съ Чорбаджиевъ П. и Поповъ В., върху масовата поява на мароканския скакалецъ, *Stauronotus maroccanicus Tunb.*, въ Южна България и по борбата съ сѫщия скакалецъ. Повече подробности по този въпросъ могатъ да се намѣрятъ въ статията „Мароканскиятъ скакалецъ, *Stauronotus maroccanicus Tunb.* презъ 1939 година въ България“, публикувана въ настоящата книга на Известията на Българското ентомологическо дружество.

25. X. 1939. Говори за научната дейность на † Dr W. Horn, директоръ на Германския ентомологически институтъ въ Берлинъ.

21. XII. 1939. Съобщи и показа *Acanthoscelides (Bruchus) obtectus Say. (Col. Cariidae).* Говори за биологията на това насѣкомо, което е голѣмъ неприятель на фасула въ много страни.

24. I. 1940. Говори за малката зимна педомѣрка, *Cheimatobia brumata* L., нейното масово появяване презъ 1938 и 1939 година въ Сев. България и за резултатитѣ отъ изведения масовъ демонстративенъ опитъ въ Горно-Орѣховско (Г.-Орѣховица, Лѣсковецъ, с. Добри дѣлъ) и В. Търновско (с. Драгижево) съ лепливи пояси.

6. III. 1940. Говори за публикацията на Dr. H. Sachtleben върху единъ непубликуванъ до сега паразитъ на *Pyrausta nubilalis*, именно, *Polyodaspis ruficornis (Dipt. Chloropidae, Oscinidae)*, намѣренъ отъ П. Чорбаджиевъ още презъ 1929 год. въ България.

Папазовъ, Д.

6. III. 1940. Реферира малката работа на Prof. W. Arndt върху числото на видоветѣ животни въ Германия. Споредъ Prof. Arndt, въ Германия има, срѣдно, около 39,000 вида животни.

Пеневъ, Н.

31. V. 1938. Показа клонки отъ витошки бѣлъ боръ, *Pinus silvestris*, силно и масово нападнати отъ боровата листна въшка, *Pinius pinea (orientalis)*, като изтъкна опасността отъ тази листна въшка за младитѣ борови изкуствени насаждания по Витоша.

16. II. 1939. Съобщи и показа втори голѣмъ неприятель по насажденията отъ бѣлъ боръ по Витоша, а именно гжсеницитѣ на пеперудата *Eeretria buoliana.* Нейното голѣмо разпространение референтътъ отдава на сушата презъ 1938 год. Той намѣрилъ, че близо 90% отъ боровитѣ насаждания сж нападнати. По севернитѣ склонове този неприятель на бѣлия боръ липсва.

Поповъ В. Ив.

24. I. 1939. говори за цвекловия молецъ *Phthorimea ocellatella* Boyd. Досега неприятелтъ се е появилъ само въ околностьта на Пловдивъ, кждето е най-важниятъ неприятель по кръмното цвекло. По-обстойни сведения се дадоха за характера на повредитѣ въ връзка съ развитието на цвеклото. Най-голѣмитѣ повреди отъ ларвитѣ на цвекловия молецъ съвпадатъ съ максималното развитие на кръмното цвекло презъ м. августъ. Челата на главитѣ се тунелиратъ отъ ларвитѣ, при

което се унищожава проводящата система, която свързва листата съ главата. По този начинъ, на много мѣста се прекѫсва връзката между коренитѣ и листата, което пръчи за правилното предвижване на соковетѣ и обработенитѣ въ листата хранителни материали. Освенъ това, нараненитѣ чела на главитѣ изпаряватъ повече влага, отколкото здравитѣ. Признацитѣ, по които лесно се откриватъ повредените глави, сѫ най-изразителни презъ най-голѣмитѣ горещини на деня, когато листата на нападнатитѣ глави завѣхватъ и клюматъ. По-старитѣ листа наредени по края на главата постепенно изсъхватъ. По този начинъ, часть отъ асимилационната повръхнина на растението се отстранява. Повредените глави не могатъ да натрупатъ повече хранителни материали и затова оставатъ дребни. По този начинъ цвекловиятъ молецъ понижава силно доходитѣ. Нападнатитѣ глави въ болшинството си изгниватъ презъ време на запазването имъ, съ което доходитѣ намаляватъ много повече, отколкото отъ директнитѣ повреди отъ ларвитѣ.

Сѫщиятъ съобщи и показа пеперуди на смокиновия молецъ, *Simaethis nemorana* Hb., наблюдавани отъ него като неприятель по смокината презъ 1935—1938 г. въ околностьта на гр. Царево и Ахтополъ, Малко-Търновска околия. Видътъ е разпространенъ въ странитѣ съ срѣдиземноморски климатъ и е установенъ като важенъ неприятель по смокината въ Кавказъ, Туркестанъ, Мала-Азия, Гърция, Италия, Южна Франция, Испания и странитѣ въ Африка, разположени по крайбрѣжието на Срѣдиземно море. Разпространението на вида въ южния край на нашето черноморско крайбрѣжие показва, че въ този районъ владѣе климатъ съ срѣдиземноморско влияние. Ларвата на смокиновия молецъ напада листата на смокината. Тя гризе паренхимната тъкань обикновено въ радиална посока на главната нерватура, като остава епидермиса неповреденъ, който като сводъ съ пергаментовъ изгледъ покрива нападнатото петно. Въ последното ларвата отдѣля коприна и изверженія, които се забелязватъ много лесно презъ прозрачния епидермисъ. Смокиновиятъ молецъ прилича по външенъ изгледъ повече на видоветѣ къмъ семейството *Tortricidae*, отколкото на тѣзи отъ семейството на сѫщинскитѣ молци, къмъ което принадлежи. При разперени криле пеперудата има дължина 16—20 мм. Преднитѣ криле сѫ ясно тъмно червени съ неправилни напрѣчни белезникави ивици. Заднитѣ криле иматъ сѫщия цвѣтъ съ по-свѣтли петна по периферията. Гѫсеницата като се развие напълно има дължина около 20 мм. Тя е мръсно зелена съ надлъжни бѣли ивици една по гърба и по две отстрани. Гѫсеницата е много подвижна. При безпокойство тя съ плавни движения търси защитно мѣсто, кѫдето да се скрие.

Напълно развитата гѫсеница построява бѣлъ пашкулъ въ скривалищата си или въ гънкитѣ на листата, въ които се превръща на какавида. Какавидитѣ отъ последното поколѣние

презимуватъ и отъ тѣхъ излизатъ пеперудитѣ въ края на май. У насъ смокиновиятъ молецъ има две поколѣния.

Пръскането съ арсенови съединения може да се препоржча като мѣрка за борба съ смокиновия молецъ.

16. II. 1939. Говори за бюджета на Министерството на земедѣлието, като се спрѣ обстойно на параграфитѣ, въ които се предвиждатъ суми за борба съ болеститѣ и неприятелитѣ по земедѣлскитѣ култури. Съ новия бюджетъ се възстановява Института за защита на растенията, като предвиденитѣ отдѣли по ентомология и фитопаталогия въ провинциалнитѣ станции се закриватъ. Въ новия бюджетъ се предвиждатъ 10 мѣста за специалисти по растителна защита при областнитѣ земедѣлско стопански дирекции и пристанищата Варна и Бургасъ. За пръвъ пжть въ бюджета за 1939 година сж предвидени срѣдства за борба съ складовитѣ неприятели въ Югоизточна България.

Сжщиятъ говори обстойно върху програмата, по която сж следвали курса по растителна защита 12 души агрономи, избрани специално за тази цель.

8. III. 1939. Съобщи, че благодарение ранното затопляне на времето на много мѣста въ Северна България сж се появили ларвитѣ на рапичния бръмбаръ, *Entomoscelis adonidis* Pall.

26. IV. 1939. Съобщи, че отъ Съюза на британскитѣ мелничари е получено чрезъ Експортния институтъ писмо, съ което се оплакватъ, че внасянитѣ въ Великобритания пшеници отъ балканскитѣ страни сж често нападнати отъ житнитѣ дървеници сем. *Pentatomidae*. Такива храни иматъ недоброкачественъ протеинъ и сж се оказали неподходящи като примѣси къмъ храни съ високо протеинно съдържание отъ други произходи, понеже се влошава качеството на протеина на смѣсенитѣ брашна. По този поводъ бѣха докладвани сведения отъ мѣстната литература върху *Pentatomidae*, споредъ които досега у насъ тѣзи неприятели никога не сж наблюдавани въ такива множества, както и презъ нѣкои години въ Италия и Персия.

25. X. 1939. Съобщи, че презъ лѣтото 1939 г. се е поминалъ проф. д-ръ Божидаръ Хергула, отъ Агрономическия факултетъ въ Загребъ. По този поводъ се изтъкнаха заслугитѣ на проф. Хергула, главно за проучванията на царевичния пробивачъ въ Югославия, за която цель при Ботаническия институтъ при Университета въ Загребъ е имало временна ентомологическа лаборатория на организацията International Corn Borer Investigation, която въ своето разклонение е стигнала въ странитѣ около насъ, на Загребъ и Букурещъ. Референтчикътъ се спрѣ обстойно върху проучванията на проф. Хергула върху царевичния пробивачъ, като подчерта, че сжщия, заедно съ проф. Вале Воукъ отъ сжщия университетъ сж установили много практична метода за отглеждане на голѣмъ брой ларви

на царевичния пробивачъ. Сѫщата метода е използувана отъ референтчика при проучванията на царевичния пробивачъ въ България, въ временнитѣ лаборатории, създадени за цельта въ Образцовъ-чифликъ презъ 1934 г. и въ Пазарджикъ презъ 1939 г. Накрая референтчикътъ показа портрета на проф. Хергула и кореспонденцията, която е ималъ съ него въ връзка съ *Pyrausta nubilalis* Hb. и *Sesamia cretica* Led.

29. XI. 1939. Съобщи, че въ връзка съ растително-защитната контрола на митницата въ София е построена отъ Института за защита на растенията първата дезинсекционна камера въ страната, която ще бѫде използувана за тази цель. Референтчикътъ се спрѣ обстойно на подвижната циркулационна система на камерата, като сѫщевременно показа плана на постройката. Сѫщиятъ съобщи, че праткитѣ отъ нашия вносъ, които не отговарятъ на нашитѣ изисквания, при невъзможность да се върнатъ въ странитѣ вносителки, ще бѫдатъ дезинсектирвани съ циановодородъ, подъ форма на германския препаратъ Циклонъ Б.

21. XII. 1939. Говори за цвекловия молецъ *Phthorimea ocellatella* Boyd. като неприятель по кръмното цвекло въ Пловдивско, презъ 1939 г. Референтчикътъ подчерта, че една отъ главнитѣ причини за появата на неприятеля презъ 1938 г. се е смѣтала сушата. Появата на неприятеля и презъ 1939 г., когато имахме повече и сравнително по-добре разпредѣлени валежи въ почти еднакъвъ размѣръ, както презъ 1938 г., иде да покаже, че неприятелтъ се очертава у насъ като важенъ неприятель, който почти презъ всички години може да причинява загуби. Сѫщиятъ съобщи, че повредитѣ на цвеклото сѫ наблюдавани сѫщо презъ м. августъ, както това е констатирано и презъ 1938 г.

24. I. 1940. Съобщи, че семето на еспарзетата въ Годечко се напада отъ семеяди отъ семейството *Chalcididae*. Повредитѣ презъ 1938 и 1939 г. не сѫ голѣми, но поради това, че еспарзетата за производство на семе се отглежда въ голѣмъ размѣръ въ този районъ, семеядитѣ представляватъ интересъ.

21. II. 1940. Говори за метибромида като инсектисидъ фумигантъ, като се спрѣ обстойно на неговитѣ ценни качества като срѣдство съ голѣмо бѫдеще въ това отношение. Сѫщиятъ се спрѣ на изследванията върху метилбромида, като фумигантъ, направени въ Франция, Съединенитѣ Щати и Германия, като посочи за какви дезинсекционни цели срѣдството може да се използува. Накрая референчикътъ подчерта, че откриването на инсектисиднитѣ свойства на метилбромида създава нова епоха въ фумигационната практика.

Тулешковъ Кр.:

29. III. 1930. Говори накратко за дветѣ си екскурзии до пл. Олимпъ въ Гърция презъ лѣтото на 1936 и 1937 г. и по-

каза следнитѣ ловени отъ него по планината видове пеперуди: *Parnassius apollo thessalica* B. H. Въ разпространението си достига по долината на р. Енипевсъ дори до 2,300 м. височина. *Thaumetopoea pityocampa* Schiff. Намѣрена при „Пещерата на музитѣ“ на височина 1,750 м. Склоноветѣ наоколо сж обрасли изключително съ *Pinus leucodermis*. Не забелѣзахъ, обаче, никжде типичнитѣ за тоя видъ каделовидни гнѣзда по клонкитѣ на бороветѣ. Съмъ съ впечатление, че тоя видъ е много рѣдко явление по Олимпъ. *Agrotis decora macedonica* Thurn. Отъ тоя едва преди една година описанъ отъ клагенфуртския лепидоптерологъ Иосифъ Турлеръ отъ Петрина пл. при Охридъ подвидъ събрахъ множество екземпляри по източнитѣ склонове на планината отъ 1,750 до 2,500 м. *Agrotis candelarum* Stgr. Множество екземпляри на 1,750—2,200 м. височина. Идентични съ Алиботушкитѣ. *Agrotis cuprea* Hb. Само два екземпляра отъ тоя видъ уловихъ на лампа при Пещерата на музитѣ на 1,750 м. Въ България видътъ е познатъ само отъ Рила пл. и Алиботушъ пл. Той е изобщо въ по-южнитѣ страни високопланински, главното му разпространение е южната часть на Северна Европа и планинитѣ на Срѣдна Европа, главно Алпитѣ и Карпатитѣ. *Agrotis multangula* Hb. Уловенъ въ единъ екземпляръ съ предшедствуващия видъ, *Hadena platinea* trans f. tip. — Множество екземпляри на 1,750—2,200 м. *Calpe capucina* Esp. — На лампа на 1,750—2,100 м. Намѣрена гжсеница по растението Thalictrum olimpicum на 2,100 м. Гжсеницитѣ не приеха за храна сжщото растение отъ по-низко. Една часть загинаха, а останалитѣ само 6 какавидираха и дадоха пеперуди въ София. *Plusia v-argenteum* Esp. — Два екземпляра отъ тоя изключително красивъ видъ хванати на лампа при Пещерата на музитѣ на 1,750 м. Видътъ е новъ за фауната на Балканския полуостровъ. *Larentia sagittata* F. — Единъ екземпляръ на 1,750 м. в. при „Пещерата на музитѣ“. Видътъ е новъ за Балканския полуостровъ. Разпространенъ е въ Ср. Европа, Южна Швеция, Централна Русия, Алжиръ, Усурия.

7. II. 1940. Показа изпратенитѣ отъ Д. Златарски пеперуди за опредѣляне, събирани въ с. Красимиръ, Провадийско, и Варна: *Sesia masariformis*, *Sesia chalidiformis* Hb., *Sesia vespiformis* L., *Sesia myopaeformis* Esp., *Sesia tipuliformis* Cl., *Sesia triannuliformis* Fr., *Sesia astatiformis* Hs., *Melasina lugubris* Hb., *Fumea crassiorella* Brd., *Fumea casta* Pall., *Oreopsyche plumifera* O., *Psychitel'a unicolor* Hufn., *Titanio normalis* Hb., *Phlyctaenodes pustulalis* Hb. и *Nephopteryx renella* Zck. Последниятъ видъ се явява новъ за фауната на България. Разпространенъ е предимно въ срѣдната и южната часть на Северна Европа и Предна Азия.

21. II. 1940. Съобщи полученото чрезъ Зоологическия институтъ при Университета съобщение отъ г. Панъ Кароли, Сегединъ — Унгария, че е намѣрилъ въ унгарската равнина при с. Ибрани, въ Заболската область, около 70 клм. северно

отъ Дебрецинъ, пеперудата *Parnasius apallo* L. Като се има предвидъ, че с. Ибрани е на около 130 м. надъ морското равнище и то далечъ отъ каквато и да е планина, намирането на *P. apollo* на указаното мѣсто е интересно явление. Съ тази находка г. Кароли вижда указание за зоогеографската връзка между унгарската равнина и северно-руската такава, кѫдето *P. apollo* сѫщо се срѣща въ естествена срѣда.

P. apollo е планински видъ, специално за нашитѣ ширини. Въ Северна Европа и Азия той лети изъ степитѣ, а съ отиването на югъ постепено се прибира по политѣ и склоноветѣ на планинитѣ и то, колкото се отива по на югъ, толкова понагоре отстѫпва границата на горното му разпространение. Въ България, обикновено, се срѣща между 800 — 1,600 м. в., но е намиранъ при гара Лакатникъ, Своге и Сливенъ на 400—500 м. въ скалитѣ. Като се има предвидъ, че даденото отъ г. Кароли находище е почти къмъ 50° с. ш., значи, значително по на северъ отъ българскитѣ планини, то и намирането на пеперудата тамъ, при с. Ибрани, на височина 130 м., не изглежда особенно неестественно, стига да сѫ налице условията, при които живѣе тази пеперуда.

6. III. 1940. Накратко говори за екскурзията си до Св. Гора — Атонъ презъ VI. 1936 г. Атонскиятъ полуостровъ подпада изцѣло въ Медитеранската зона. Показа уловенитѣ отъ него следнитѣ видове пеперуди, които сѫ типично медитерански видове: *Amphipyra effusa* B., *Catocala conversa* Esp., *Catocala disjuncta* H. G.; *Catocala nymphala* Esp.; *Catocala eutichea* Tr.; *Nicteola falsalis* H. S. Всички тѣзи видове иматъ предимно область на разпространението отъ Северо-западна Африка, Испания, Южна Франция, Срѣдна и Северна Италия, Южно-Балкански полуостровъ и до западна Мала-Азия и Сирия.

Цонковъ Иорд.:

17. V. 1938. Съобщи и показа интересното влѣчуго: *Gymnodactylus kotschi* отъ Бургасъ, по покривитѣ на кѫщитѣ.

14. XII. 1938. Показа изпратенитѣ отъ професоръ Ухововъ морски гѫби, отъ Северна Америка — Флорида, като даръ за Царския музей.

Чорбаджиевъ, П.

7. II. 1940. 1. Съобщи следнитѣ нови за страната вредни насѣкоми: 1. *Sarrothripus revayna* Scop. (Lep. cem. *Nictolidae*). Презъ м. юлий 1937 година гѫсеницитѣ на тази пеперуда сѫ нападнали въ голѣми количества листата на пирамидалната топола (Populus piramidalia) въ стопанството на Н. Габровски, при Образцовъ-чифликъ, Русенско. Като неприятель тази пеперуда у насъ не бѣ позната. Отъ отгледанитѣ гѫсеници, пеперудитѣ сѫ започнали да излетяватъ къмъ 1. VIII., но на свѣтлина на сѫщото мѣсто пеперудата е била ловена и презъ септемврий, октомврий и ноемврий.

2. Сжщиятъ съобщи за два нови за страната вредни хоботни бръмбара отъ рода *Anthonomus*, а именно: *Antonomus rectirostris* L. (костилковъ хоботникъ) и *Antonomus rubi* L., отъ които първиятъ е нападналъ плодоветѣ на пѣсъкинитѣ *(Prunus padus)* и на културната череша *(Prunus avium* var. juliana) при гр. Смолянъ, а вториятъ е повреждалъ масово цвѣтнитѣ пжпки на ягодитѣ при Самоковъ.

3. Сжщиятъ съобщи и за масовото появяване на скакалцитѣ, принадлежащи на основната форма на прелетния скакалецъ *Locusta migratoria migratoria* L. въ Несебърското блато (Бургаска область). Като млади ларви тѣзи скакалци сж били наблюдавани отъ началото на юний въ една площь отъ около 1000 декара и къмъ края на юлий тѣ сж били вече окрилени, проявили сж стаденъ характеръ, като сж прелетявали масово голѣми пространства. У насъ, споредъ известното ни до сега, прелетниятъ скакалецъ се срѣща само въ изроденатa му форма *danica*, която нѣма стаденъ характеръ и не прелетява. Вѣроятно, появяването въ Несебърското блато на основната форма на прелетния скакалецъ е вследствие на постепенното видоизмѣнение на формата *danica,* подъ влиянието на създадени благоприятни за основната форма *L. migratoria migratoria* биологични условия, следствие на частичното отводняване на това блато, явление установено за този видъ и за други мѣста, отъ ентомолога Б. Уваровъ.

21. II. 1940. 1. Съобщи, че при Образцовъ-чифликъ, Русенско, презъ 1937 г. презъ втората половина на априлъ и първата половина на май, е наблюдавалъ често летежа на житнитѣ оси *(Cephus pygmaeus* L. и *Trachelus tabidus* F.), отъ които вториятъ видъ се явява новъ за страната. Нападението по пшеницата и ечемика въ опитното поле на Земедѣлската опитна станция е било слабо. Въ сжщитѣ тѣзи мѣста се е срѣщалъ често и паразитътъ на тѣзи две оси *Collyria puncticeps* Thoms.

2. Сжщиятъ съобщи за едно ново находище на еднопоясния гроздовъ молецъ *Clysia ambiguella* Hb., чиито гжсеници сж нападнали гроздето въ луковитскитѣ лозя при мѣстността „Патерица“. Тази пеперуда е за сега малко позната като неприятель въ страната и то само отъ Бургасъ, Варна, Фердинандъ и Луковитъ.

3. Сжщиятъ съобщи, че при с. Златина (Инджекьой), Провадийско, въ началото на юлий 1938 г. е билъ наблюдаванъ по дърветата и да лети често бръмбарътъ *Capnodis cariosa* Pall., като на сжщото мѣсто не е забелязанъ нито единъ екземпляръ отъ близкия му много вреденъ видъ *Capnodis tenebrinis* L. До сега у насъ бръмбарътъ *C. cariosa* бѣ намиранъ твърде рѣдко само въ единични екземпляри.

Сжщиятъ показа и десетина нови въ страната паразитни насѣкоми по различни неприятели на културнитѣ растения, намѣрени отъ него още презъ 1929 година и опредѣлени презъ последната година отъ ентомолога Hans Sachtleben въ Berlin.